

ABSCHNITT V. MANAGEMENT, ÖFFENTLICHE VERWALTUNG UND ADMINISTRATION

DOI 10.36074/logos-09.04.2021.v1.10

АНАЛІЗ РИЗИКІВ: СТАН ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТВАРИН В УКРАЇНІ

ORCID ID: 0000-0002-3364-115X

Дідок Юлія Валентинівна

*д-р. держ. упр., доцент, професор кафедри державного управління
Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ
при Президентіві України*

ORCID ID: 0000-0003-1617-3240

Карамішев Дмитро Васильович

*др. держ. упр., професор, перший заступник директора
Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ
при Президентіві України*

УКРАЇНА

Аналіз ризиків є інноваційним підходом, що сформувався у міжнародній політиці охорони здоров'я тварин і зумовив розроблення та імплементацію міжнародних санітарних норм і стандартів [1]. Цей науково-практичний підхід розроблено й упроваджено у практику регулювання торговельних відносин між країнами світу під час імпортно-експортних операцій з тваринами та продуктами тваринного походження на початку 2000-х років [2].

Основні положення концепції аналізу ризиків офіційно закріплено в параграфах «Аналіз ризику під час імпорту» (параграф 1.3 Кодексу здоров'я наземних тварин, параграф 1.4 Кодексу здоров'я водних тварин), у яких викладено компоненти аналізу ризику під час імпорту: ідентифікація ризику, оцінювання ступеня ризику, ризик-менеджмент та ризик-комунікація, а також дано вказівки щодо здійснення аналізу ризику [3].

Головна мета аналізу ризику під час імпорту полягає у наданні країнам об'єктивного методу оцінювання та управління ризиками занесення збудників хвороб на їх територію під час ввезення тварин та тваринницьких продуктів з інших держав. Оцінка ризику пов'язується з імпортом тварин і продуктів тваринного походження. Вибір відповідної опції ризик-менеджменту ускладнюється відмінностями між системами виробництва й контролю здоров'я тварин у різних країнах. Вважається, що істотно різні системи можуть забезпечувати рівнозначний захист здоров'я тварин і людей під час міжнародної торгівлі [4].

Концепція аналізу ризиків, сформована та реалізована у рамках міжнародної політики охорони здоров'я тварин, певним чином вплинула на формування державної політики у галузі ветеринарної медицини в Україні (табл. 1).

Таблиця 1

**Перелік термінів, якими доповнено Закон України
«Про ветеринарну медицину» з питань аналізу ризиків**

Назва терміну	Зміст терміну	Сфера застосування
Ідентифікація небезпеки	процес виявлення патогенних агентів хвороб тварин, які потенційно можуть проникнути на територію України при імпортуванні товарів та супутніх об'єктів	– Охорона здоров'я людей – Захист здоров'я тварин – Охорона території держави від занесення збудників небезпечних хвороб – Безпечність та якість продовольчої продукції
Ризик	можливість виникнення негативної події та вірогідні масштаби її наслідків протягом певного часу	
Управління ризиком	процес ідентифікації, вибору та здійснення заходів, що застосовуються з метою зниження ризику	
Аналіз ризику	процес, що включає ідентифікацію небезпеки, оцінку ризику хвороби тварин, управління ризиком та повідомлення про ризик	
Оцінка ризику	оцінка вірогідності біологічних та економічних наслідків проникнення, укорінення або поширення патогенного агента на території України	
Кількісна оцінка ризику	оцінка ризику, результати якої можуть бути виражені в цифрах	
Якісна оцінка ризику	оцінка, результати якої стосовно вірогідності настання подій або масштабів їх наслідків, пов'язаних з предметом оцінки ризику, визначаються такими якісними термінами, як «високий», «середній», «низький», «незначний»	
Система аналізу ризиків та контролю у критичних точках	система ідентифікації, оцінки, аналізу та контролю ризиків, що впливають на безпечність тварин, неїстівних продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, ветеринарних препаратів, субстанцій, кормових добавок, преміксів, кормів тощо	
Повідомлення ризику	взаємний обмін інформацією про ризик між спеціалістами з оцінки ризику, особами, які здійснюють управління ризиком, торговими партнерами та іншими заінтересованими особами	

дані сформовано з [5]

Таким чином, ключові положення концепції аналізу ризиків імплементовано в законодавство України з питань охорони здоров'я тварин, до якого введено низку термінів: ідентифікація небезпеки, ризик, аналіз ризику, оцінка ризику, управління ризиком, повідомлення ризику, система HACCP, якісна оцінка ризику. Тим самим створено правові засади для впровадження аналізу ризиків у практику регулювання торговельних відносин України з іншими державами.

Список використаних джерел:

- [1] Didok, Yu.V. (2013). Vplyv mizhnarodnykh norm i standartiv na formuvannia derzhavnoi veterynarnoi polityky v Ukraini [Influence of international sanitary norms and standards on shaping of state veterinary policy in Ukraine]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia - Theory and practice of public administration*, 4 (43). Retrieved from <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2013-4/doc/5/02.pdf> [in Ukrainian].

- [2] Didok, Yu.V. (2018). Ctanovlennia ta rozvytok derzhavnoho upravlinnia veterynarnoiu medytsynoiu v Ukraini [Formation and development of public administration in the field of veterinary medicine in Ukraine]. Kharkiv: Vyd-vo KharRI NADU «Mahistr» [in Ukrainian].
 - [3] Terrestrial Animal Health Code, 22th Edition. (n.d.). OIE. Retrieved from <https://www.oie.int/en/standard-setting/terrestrial-code> [in English].
 - [4] The FAO-OIE-WHO Collaboration Sharing responsibilities and coordinating global activities to address health risks at the animal-human-ecosystems interfaces. (n.d.). Retrieved from https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Current_Scientific_Issues/docs/pdf/FINAL_CONCEPT_NOT_E_Hanoi.pdf [in English].
 - [5] Zakon Ukrainy «Pro veterynarnu medytsynu» 4 zhovt. 2018 r. №2498-XII [The Law of Ukraine «On the veterinary medicine» from 4 Oct 2018 №2498-XII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12> [in Ukrainian].
-